

327.28(100),„20“

ТЕРОРИЗМОТ НА ПОЧЕТОКОТ НА XXI ВЕК

М-р Гордана Јанкулоска

Министер за внатрешни работи на Република Македонија

Почитувани,

Дозволете ми на самиот почеток од ова предавање, најпрво, да ја искажам благодарноста за поканата, но и честа што ми е укажана - да говорам пред овој, за мене лично, значаен аудиториум на идни академски граѓани. Темата заради која денес сме тука, бездруго, претставува една од, во глобални рамки, прилично експлоатирани предмети на јавна и институционална дебата, на теоретско и практично опсервирање, особено последниве две децении.

Имено, феноменот на тероризмот се наметна во фокусот на интересирање како на пошироката јавност, така и на самите општества и општествени системи првенствено поради неколку битни причини:

- на прво место тука е своевидното глобално етаблирање на тероризмот како „средство“ во намерите за остварување на наводните - најчесто политички, етнички, или религиозни права;

- второ, поради неспорниот факт дека насилството како ексклузивен инструмент на тероризмот, со своите уништувачки капацитети воспостави далеку пошироки граници на дејствување и следствено на тоа станаа далеку позастрашувачки ефектите од неговата употреба;

- трето, и не помалку важно – таргетот кон кој се насочува тероризмот за да стигне до своите вистински цели е проширен, односно, така да речам, бива „дефокусиран“ од порано вообичаените мети – институции, политички личности и слично. Сега, тероризмот првенствено е насочен кон граѓанството, односно тие не се веќе само колатерална штета туку и директна жртва;

- и конечно, четврто - самото терористичко организирање на оперативно, тактичко и стратешко рамниште евидентно се надгради, па денес општествата, односно меѓународната заедница немаат работа со, ајде така да ги наречеме - идеолошки десперадоси, туку со одлично организационо, финансиски и технолошки подготвени групи во чијашто мрежа, како дополнителна компликација, се испреплетуваат и интереси на други групи, организации, па ако сакате и на држави, коишто неретко можат тероризмот да го користат како параван зад кој тие ги туркаат своите интереси.

Се разбира, овие неколку компоненти не мора да бидат третираны по поставениот редослед, ниту пак грубо дефинирани на нотираниот начин, особено што се

презентирани од аспект на практичното, а не теоретското согледување на феноменот на тероризмот, сега на почетокот на 21-от век. Впрочем, денес во науката, постојат мноштво дефиниции на тероризмот, но како за ниедна друга област тие без оглед на разликоста сепак се и подеднакво теоретски коректни во својата суштина, а тоа е: насилството како акт и средство, а жртвите и штетите како ефект на притисок за остварување на посакуваните цели.

Значи, кога говориме за феноменот на тероризмот, во оваа ера на глобализација и силни општествено-интегративни процеси, мораме да ги имаме предвид базичните премиси што предмалку ги посочив.

На историската сцена во општествениот и цивилизациски развој на човештвото, биполарниот свет и „студената војна“ кои ги дефинираа глобалните, па и регионалните односи во поголемиот дел од втората половина на минатиот век сега веќе неповратно се минато. Исто како што стана минато оној специфичен претежно „левичарски“ детерминиран облик на тероризам својствен за тој период. Притоа, сакам да напоменам дека глобализацијата никако не треба да се гледа како „замена“ за биполаризмот, туку пред сè како своевиден транзициски процес во рекомпонирањето на меѓународните односи и стандарди.

Во таквиот вакуум, и тероризмот како појава претрпе свое фундаментално реструктурирање прераснувајќи од реалтивно ограничен акт на дејствување во акт на закана насочен кон она што денес го нарекуваме колективна безбедност. Сакам да кажам дека глобализацијата напоредно со неспорните предности, донесе и закани, причинети првенствено од продлабочувањето на јазот помеѓу сиромашните и богатите, а проследено и со интернационализација на низа опасности, од кои најекстремни се меѓународниот тероризам и организираниот криминал. Покрај нив, во експанзија се и илегалната миграција и илегалната трговија со дрога, оружје, луѓе и со стратегиски материјали. Исто така, зголемена е и опасноста од употреба на оружје за масовно уништување кое го поседуваат и земји со недемократски режими. Сето ова, мора да биде вкалкулирано доколку се сака оспежно и суштинско опсервирање на денешното манифестирање на тероризмот.

Всушност, нема да биде претерување ако кажеме дека тероризмот во моментот претставува еден од најголемите антагонизми во процесот на глобалистичката општествено-цивилизацииска транзиција. Погоре нотираните трендови дополнително му овозможуваат на тероризмот максимално да се интернационализира и практично да се инфилтрира како противник секаде и на секое место. Така што денес ниту една држава не може да биде имуна од заканите на терористичкото дејствување, вклучително и нашата.

Имено, напредно со фактичките последици – загрозување или уништување на човечки животи, тероризмот предизвикува објективни кризни состојби и во вистински смисол на зборот претставува опасност по мирот и територијалниот интегритет на државите кои се изложени на неговото дејствување.

Ова оттаму што актите на тероризам вперени против државите всушност честопати се експлицитен повод за засилување или продлабочување на внатрешните политички, верски или други поделби, со паралелни, исто такви рефлексии и во рамки на меѓународната заедница.

Во тој смисол сакам уште еднаш да потенцирам дека темпото на - условно кажано - развојот на тероризмот, е исклучително брзо како по формата така и по неговата содржина, типови или облици на организирање, опременост и дејствување. Говорејќи од безбедносен аспект, согледувањата и анализите покажуваат дека терористичките групи денес сè повеќе ги карактеризира факторот на изненадување, особено по примарната цел – државата или системот на истата. Дополнителниот елемент што ја усложнува состојбата во контекст на безбедноста е што предмалку споменатата интернационализација на тероризмот овозможува и негова соодветна динамичност и прилагодливост не само кон и во различните држави и околности, туку и во поглед на самото спроведување на терористичките акти.

Ова, пак, нè доведува до новиот детектиран атрибут на денешниот тероризам – а тоа е масовноста на целите на напад пред сè меѓу цивилното население, што ги мултиплицира, како ефект, чувствата на несигурност, загрозеност, страв, деморализираност, колебливост и слично.

Изложени на ваквите сериозни предизвици кои ги наметнува феноменот на тероризмот сведоци сме дека државите, на национално, но и на меѓународно рамниште, во изминатите години беа соочени со потребата за адекватен одговор кон тие закани. Морам да забележам, всушност, дека меѓународната заедница по падот на Берлинскиот ѕид, со што беше окончана ерата на „студената војна“ и „биполарниот свет“, интензивно отпочна со редифинирање и конципирање на едни поинакви стандарди, како во нормативен, така и во секој друг општествен поглед, а во функција на што поуспешно спротивставување на тероризмот. Тие напори по познатите настани од 11 септември 2001-та година, сосема разбирливо, добија уште поголем интензитет. Притоа, во основата на сите меѓународно промовирани и верификувани документи јасно е зацртано дека е невозможно спротивставување и борба против тероризмот без истовремено почитување на меѓународните принципи на заштита на човековите права. Односно, дека борбата против тероризмот не смее да биде на сметка на намалување или укинување на тие вредности и слободи кон коишто реално се насочени

терористичките акти. Врз основа на таквиот фундамент се креираат и националните и меѓународните безбедносни стратегии.

Мора да се признае дека димензијата на глобалната безбедност како никогаш порано, во актуелниот момент, со право е високо позиционирана во рамките на меѓународните односи.

Република Македонија, пак, зазема свое значајно место, не само поради тоа што ние ги имаме ратификувано сите битни меѓународно донесени норми од посочената проблематика, туку и поради ноторниот факт што ние со години наназад сме активни и ефективни партиципенти во сите важни меѓународни активности на тој план. Почнувајќи од нашето конкретно учество во мисиите во Ирак и Авганистан, па преку мноштвото активности во сите релевантни меѓународни организации и институции во сферата на безбедноста.

Ова не случајно го споменувам, пред конкретно да се осврнам на прашањето околу третманот на тероризмот од внатрешен аспект, затоа што унапредувањето на формите и методите на соработка меѓу државите независно дали на билатерално, мултилатерално, или меѓународно институционално рамниште, прерасна во императив, а сè со цел навремено спротивставување и уништување на какви било појавни облици на тероризмот.

Република Македонија тој тренд го препозна, и тоа стана една од клучните карактеристики во нашето надворешнополитичко дејствување. Дотолку повеќе што реалноста јасно покажа дека денес ниту една земја не може да се чувствува безбедна или заобиколена од потенцијалните ризици на терористичкото дејствување. Токму затоа е важен меѓународниот, особено превентивен настап во системот на колективна безбедност во којшто, како што реков, Република Македонија, иако мала земја, има свое бележито место.

Иако безбедноста во термилошки и практичен смисол денес опфаќа прилично широк корпус на сегменти, како што е на пример, економската безбедност или безбедноста на животната средина и слично, кои се составни ставки на генералните концепти за национална или меѓународна безбедност, сепак и натаму главен чинител во борбата против тероризмот како една од најопасните закани врз безбедноста, остануваат, така да ги наречам, класичните безбедносни институции, како што впрочем е ресорот за внатрешни работи. Исто како што, без оглед на сè подинамичното меѓународно организирање и настапување, националната безбедност останува сè уште главната константа во борбата против сите закани, вклучително и тероризмот.

Во таа насока, а тргнувајќи од позицијата на министер за внатрешни работи, дозволете ми да акцентирам некои важни елементи во контекст на нашата национална

безбедност. Имено, Република Македонија од поодамна, не само во рамки на нашето активно учеството во меѓународните односи, како и нормативното верификување и имплементирање на меѓународните легислативни стандарди од оваа област на безбедноста, туку и на внатрешен план презеде низа структурни реформи заради наше системско и институционално прилагодување кон потребите, капацитетите и интересите за зачувување и заштита на националната безбедност од предизвиците на тероризмот.

Врз основа на Националната концепција за одбрана и безбедност, Владата на Република Македонија изготви и Национална стратегија на Република Македонија за борба против тероризмот 2011-2015 година, како документ во којшто се дадени јасни насоки за натамошно институционално организирање и дејствување, при што прецизно се дефинирани, како целите, така и облиците на терористички закани, мерките за сузбивање на тероризмот, материјалните ресурси, носителите на стратегијата и динамиката за нејзино имплементирање.

Притоа, во Националната стратегија недвосмислено се акцентира дека Република Македонија ја демонстрира својата цврста определба за борба против тероризмот на национално, регионално и глобално ниво за заштита на демократските вредности утврдени со Уставот на РМ, овозможувајќи им на своите граѓани да живеат во слободна, безбедна и правна држава. Се разбира, фокусот на севкупното делување треба да биде свртен кон превентивните активности за елиминирање на сите потенцијални опасности од појава на тероризмот и натамошна ескалација на последиците од истиот. Впрочем, не попусто е назначено во Стратегијата дека дејствијата на тероризмот се казниви и не се оправдани под никакви околности, или како што предвидува и нашиот Кривичен законик, делата поврзани со тероризмот се дела против државата, односно против граѓаните како конституенти на таа држава.

Националната стратегија, тргнувајќи од факторите клучни за севкупното општествено функционирање, ги идентификува облиците, но и можностите на манифестирање на терористичките закани. Притоа, таксативно посочувајќи ги: радикализацијата, регрутирањето и поттикнувањето на активностите кои се во функција на тероризмот; идеолошката и воената обука; потоа финансирањето на тероризмот, и реализацијата на терористичките закани – како облици на терористичка закана.

Стратегијата го нотира и нивното манифестирање како: напад на објекти и лица од национален интерес; напад со предизвикување голем број жртви; напад на институции и објекти од значење за одбраната, безбедноста, политичките и економски интереси на државата, со што би се предизвикало ширење страв и несигурност меѓу населението.

Практично, може да се забележи дека при детерминирањето на овој сегмент од Националната стратегија за борба против тероризмот водена е сметка како за опфатноста, така и за неговата комплементарност со актуелните меѓународни принципи. Ова дотолку повеќе што Република Македонија како земја кандидат за членство во ЕУ и НАТО, и уште поважно - суштински многу конкретен партнер во НАТО, дури повеќе и од многу земји членки на оваа евро-атланска организација, практично го сноси ризикот за потенцијален таргет на евентуални терористички акти.

Токму заради тоа, Националната стратегија многу подетално ги насочува активностите во делот посветен на „мерките за сузбивање на тероризмот“ делејќи ги на неколку нивоа: превенција; одбрана; заштита на граѓаните и имотот; процесуирање и координација.

1. Под превенција подразбираме создавање политички, општествени и економски услови кои ќе го попречат ширењето на тероризмот во сите негови појавни облици. Поконкретно, превенцијата опфаќа анализа на ризик со систем на ранопредупредување, оневозможување на пропаганда и поттикнување на тероризам, препознавање и сузбивање радикализам и екстремизам кои може да прераснат во тероризам, прекинување на изворите за финансирање на тероризмот, како и техничко-информатичка, но и професионална надградба на релевантните институции.
2. Одбраната од тероризмот подразбира преземање мерки и активности насочени против создавање, ширење и делување на терористички структури, мрежи и организации, а воедно навремено откривање на плановите, подготовките, организирањето или спроведувањето активности со карактеристики на тероризам на територијата на Република Македонија. Оттаму, во делот на одбраната спаѓа оневозможување на организациски и логистички активности со терористички цели, спречување терористичка идеолошка и воена обука, зголемена контрола на транзит на лица поврзани со тероризам, илегална трговија со оружје, експлозив и други средства наменети за потенцијални терористички активности, идентификување лица кои престојувале во кризни подрачја и се стекнале со терористичка обука, како и спречување на транзит и користење средства за масовно уништување и средства со двојна намена.
3. Заштитата на граѓаните и имотот подразбира намалување на опасноста од напад вклучувајќи го подобрувањето на безбедноста на границите, сообраќајната инфраструктура и објектите од витално значење. Стратегијата тоа го предвидува преку преземање засилени безбедносни мерки, соодветно информирање и зајакнување на контролата на сите чувствителни точки.

4. Што се однесува до процесуирањето, истото претставува спроведување казни мерки за прогон на лица и организации поврзани преку тероризмот. Покрај соодветните истраги и усогласувањето на регулативата, во овие мерки исклучително важно е замрзнувањето и одземањето финансии и имот на физички и правни лица поврзани со тероризам.

Од суштинско значење е што во тој дел од документот се инсистира на континуиран институционален ангажман притоа проследен со соодветно, исто така постојано и динамично надградување –техничко, кадровско, организационо, нормативно - на институциите задолжени за справување со тероризмот за да можат соодветно да одговорат на закани што тероризмот ги носи.

Секако, што е и разбирливо, носечките институции во имплементацијата на Националната стратегија на чело со Министерството за внатрешни работи се: Управата за безбедност и контраразузнавање при МВР, Агенцијата за разузнавање и Секторот за воена безбедност и разузнавање при Министерството за одбрана коишто ја чинат сржта на заедничкото работно тело во координирање на активностите за доследно реализирање на овој стратешки документ.

Во Националната стратегија согласно најдобрите практики е опфатено и менаџирањето на последиците од терористички напад кое се дефинира како одговор и подготвеност на сите безбедносни и други институции во Република Македонија за навремено преземање на сите потребни мерки со цел намалување и санирање на последиците од терористички напад. Тоа подразбира идентификување на цивилните и воените ресурси за координиран одговор во случај на напад, механизми за заштита и спасување и зајакнување на регионалната и мултилатералната соработка за навремена реакција и помош при терористички напад.

Во изминативе години Владата на Република Македонија, и пред сè Министерството за внатрешни, силно и посветено ја демонстрираше својата решителност во бескомпромисната борба против тероризмот. Инвестирањето во квалитативното подобрување на организационите, законските и технички капацитети за справување со овој вид закани е само дел од напорите кои ги вложувавме во таа насока. Истовремено, ниту за малку не заостанувајќи во активното меѓународно партнерство и соработка во глобалната коалиција против тероризмот за што впрочем постојано добиваме признанија од нашите партнери од ЕУ и НАТО.

Таквиот светоглед дополнително аргументиран и со нашата јасно изразена политичка решителност и волја, останува еден од оние најважни национални, односно државни приоритети кои се и во интерес на македонски интеграциски аспирации, но уште поважно во интерес на сите граѓани на Република Македонија.

Вооружената група која се стационираше во Бродец, но и громорниот масакр кај Смилковското Езеро ни го презентираа одблиску грдото лице на теоризмот во нашиот двор. Со акциите „Планинска бура“ и „Монструм“ покажавме дека можеме соодветно да одговориме во ситуација кога сме нападнати.

Ние, ниту смееме, ниту сакаме да отстапиме од одбраната на демократските вредности утврдени со Уставот на Р. Македонија и затоа сметам дека ваквите расправи и анализите на тероризмот на академско ниво ќе ни обезбедат подобро разбирање на феноменот, поголема ефикасност во борбата со него, со што ќе им овозможиме на нашите граѓани да живеат во слободна, безбедна и правна држава.

TERRORISM AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY

MA Gordana Jankuloska
Minister of Internal Affairs

Dear,

At the very beginning of this lecture, let me first express my gratitude for the invitation and the honor that I was given - to speak in front of this, personally, for me, a significant audience of future academics. The subject, because of which we are here today, of course, is one of the globally exploited subjects of public and institutional debates, of theoretical and practical observation, especially in the last two decades.

The phenomenon of terrorism has emerged in the focus of interest of the broader public, societies and the social systems, mostly because of two main reasons:

In the first place, here is the global establishment of terrorism as a "tool" in the intentions for achieving the alleged mainly political, ethnic, or religious rights;

Secondly, due to the undeniable fact that violence as an exclusive instrument of terrorism, with its destructive capacities sets further limits of action and consequently the threatening effects became greater from its use;

Thirdly, and no less important - the target towards which terrorism moves to reach its true goals is extended, that is, so to say "defocused" from the previous targets-political figures and institutions etc. Now terrorism is primarily directed towards the citizenry, that they are no longer just collateral damage but a direct victim;

And finally, the fourth - the terrorist organization itself is evidently upgraded on operational, tactical and strategic level, so societies, or international communities now do not have to deal with the so called - ideological desperados, but with excellently organized, financially and technologically equipped groups in whose network, as a further complication, intertwine interests of other groups, organizations, and countries, and can often use terrorism as a curtain behind which they realize their goals.

Of course, these few components need not to be treated in the given order, or generally defined in the noted way, especially when they are presented in terms of practical but not in theoretical understanding of the phenomenon of terrorism, now, at the beginning of the 21st century. Anyway, today in science, there are many definitions of terrorism, but as for any other area, regardless of the diversity, they are equally theoretically correct in its essence, that is: violence as an act and instrument, and victims and damages as an effect of pressure for achieving the desired goals.

So, when we talk about the phenomenon of terrorism, in this era of globalization and strong social integration processes, we must keep in mind the basic premises I pointed above.

At the historical stage in the social and cultural development of mankind, the bipolar world and the "Cold War" that defined the global and regional relations in most of the second half of the last century are now an irretrievable past. Just as that characteristic, mainly the "leftist" determined shape of terrorism, specific for that period of time, has become a past. However, I want to mention that globalization must never be viewed as a "replacement" for bipolarism, but rather as a kind of transitional process in recomposing international relations and standards.

In such a vacuum, terrorism itself as a phenomenon went through its fundamental reconstruction, growing from relatively limited action into an act of menace directed towards what is now called collective security. I want to say that globalization along with the undeniable advantages brought threats, caused primarily by the deepened gap between rich and poor, and accompanied by the internationalization of dangers, the most extreme of which are international terrorism and organized crime. Moreover, illegal migration, drug, arms, human and strategic materials trafficking are in expansion. The danger of the use of weapons of mass destruction wielded by countries with undemocratic regimes is increased, too. All this must be calculated for the essential observation of today's manifestation of terrorism.

Actually, it will not be an exaggeration if we say that terrorism currently represents one of the largest antagonisms in the process of global sociocultural transition. The above mentioned trends additionally allowed the terrorism maximally to be internationalized and practically to be infiltrated as an opponent anywhere and at any place. So that today no country can be immune to the threat of terrorist activity, including our country, too.

Namely, along with the actual consequences - endangering or destroying human lives, terrorism causes objective critical conditions and in the true sense of the word it means a threat to the peace and the territorial integrity of the countries that are exposed to its action.

Acts of terrorism aimed against countries are actually often explicit occasion for reinforcement or enhancement of internal political, religious or other divisions, with parallel and the same reflections and within the international community.

In that sense, once again I would like to emphasize that, relatively speaking, the pace of development of terrorism is extremely fast both in form and in its content, types or forms of organizing, equipment and action. From a security point of view, the observations and analysis show that today's terrorist groups are more and more characterized by the factor of surprise, especially in the sense of its primary objective, the country or the system of the country. The additional element that complicates the situation in the context of security is that the above mentioned internationalization of terrorism allows its proper dynamism and adaptability not only to and from different countries and circumstances, but also in terms of actual implementation of terrorist acts.

This leads to the newly detected attribute of terrorism today - and that is the mass of targets of attacks among the civilian population, which multiplies as an effect, the feelings of insecurity, vulnerability, fear, demoralization, uncertainty and so on.

Exposed to such serious challenges imposed by the phenomenon of terrorism, we have seen that countries, on national and international level, in the past years, were faced with the need for an adequate response to these threats. I have to say that the international community after the fall of the "Berlin Wall", which ended the era of the "Cold War" and "bipolar world", started intensively to redefine and conceptualize different standards, both in normative and in any other social terms, and in order to successfully counter terrorism. Those efforts, after the famous events from 11 September 2001, quite understandably, received even greater intensity. Moreover, in the basis of all internationally promoted and verified documents, it is clearly set out that opposition and fight against terrorism are impossible without simultaneously respect of international principles of protection of human rights. The fight against terrorism must not be at the expense of reducing or abolishing these values and freedom, towards which terrorist acts actually target. Based on this foundation, national and international security strategies are created.

It must be agreed that the dimension of global security at the moment, like never before, is rightfully highly positioned within international relations.

Meanwhile, Republic of Macedonia occupies an important place, not only because we have ratified all the relevant internationally adopted norms of the given issue, but also because of the noted fact that in the past few years, we are active participants in all relevant international activities; since our concrete participation in missions in Iraq and Afghanistan, and through many activities in all relevant international organizations and institutions in the field of security.

I do not mention this accidentally, before I directly address the issue of treatment of terrorism from an internal aspect, because the improvement of the forms and methods of cooperation between countries, whether on bilateral, multilateral, or international institutional level, has grown into an imperative in order to oppose and destroy any manifestations of terrorism.

The Republic of Macedonia recognized that trend, and it has become one of the key features in our foreign policy action. Moreover, the reality today made it clear that no country can feel safe or surrounded by the potential risks of terrorist activities. For that reason, the international, especially the preventive action in the system of collective security is particularly important, in which, as I said the Republic of Macedonia, although a small country, has its noticeable place.

Although security today, terminologically and practically, covers quite a wide corps of segments such as economic security or environmental security etc., that are constituent parts of the general concepts of national or international security, however, the major player in the fight against terrorism as one of the most dangerous threats to security still remain, so to call them, the classic security institutions, as it is the department of the Interior. Regardless of the more dynamic international organization and action, the national security still remains the main constant in the fight against all threats, including terrorism.

In that direction, starting from the position of Minister of Internal Affairs, let me emphasize some important elements in the context of our national security. Namely, the Republic of Macedonia since long time, not only within the frames of our active participation in international relations, but the normative verification and implementation of international legislative standards in the field of security, as well as internally undertaken, I would say, series of structural reforms for systematical and institutional adaptation to the needs, capacities and interests for the preservation and protection of the national security from the challenges of terrorism.

Based on the National Concept for Security and Defense, the Government of the Republic of Macedonia prepared The National Strategy of the Republic of Macedonia on the fight against terrorism 2011-2015, as a document which provides clear guidelines for further institutional organization and activity, whereby the goals and the forms of terrorist threats, the measures to combat terrorism, material resources, the holders of the strategy and its implementation dynamics are precisely defined.

In addition, the National Strategy clearly emphasizes that Republic of Macedonia demonstrates its strong commitment to fight terrorism on national, regional and global levels in order to protect the democratic values determined by the Constitution of the Republic of Macedonia, allowing its own citizens to live in a free, safe and legal country. Of

course, the focus of the whole operation should be faced towards the preventive activities for elimination of all the potential dangers of the appearance of terrorism and further escalation of the consequences of it. Anyway, not without a purpose, it is indicated in the Strategy that the acts of terrorism are criminal and are justified under no circumstances, or as provided by our Penal Code, acts related to terrorism are acts against the country, respectively against the citizens as constituents of that country.

The National Strategy, starting from the key factors for the overall social functioning, identifies the forms and possibilities of manifestation of terrorist threats and exhaustively points the radicalization, recruitment and stimulating activities that are in function of the terrorism; ideological and military training; then the financing of terrorism, and the realization of terrorist threats - as forms of terrorist threat.

The Strategy notes their manifestations such as: attack of objects and people of national interests; attack causing many casualties; attack of institutions and facilities of importance to the defense and security, the political and economic interests of the country, which would cause spread of fear and insecurity among the population.

Practically, it is obvious that in determining this segment of the National Strategy on the fight against terrorism, the danger and its volume and complementarity with the current international principles are heeded. The Republic of Macedonia as a candidate country for membership in EU and NATO, and more importantly - fundamentally very specific partner in NATO, even more than many countries of the Euro-Atlantic organization, practically bears the risk for a potential target of possible terrorist acts.

For that reason, the National Strategy directs the activities in the section devoted to "measures to combat terrorism" in details, dividing them in several levels: prevention; defense; protection of citizens and property; processing and coordination.

1. By prevention we mean creation of political, social and economic conditions that will inhibit the spread of terrorism in all its manifestations. More concretely, prevention includes analysis of risk with a system of early prevention, disabling propaganda and inciting terrorism, recognizing and combating radicalism and extremism that can grow into terrorism, interruption of the sources that finance the terrorism, as well as technical information and professional superstructure of relevant institutions.
2. Defense against terrorism means measures and activities directed against the creation, dissemination and action of terrorist networks, structures and organizations, as well as timely detecting plans, preparations, organization or conducting activities with characteristics of terrorism on the territory of the Republic of Macedonia. Hence, in the part of defense belongs disabling the

organizational and logistics activities with terrorist purposes, preventing terrorist ideological and military training, increased control of transit of people associated with terrorism, illegal arms, explosives and other resources for potential terrorist activities trafficking, identifying people who stayed in crisis areas and acquired a terrorist training, as well as preventing transit and use of weapons of mass destruction and dual-use assets.

3. Protection of citizens and property means reducing the danger of attack, including improvement of borders safety, transport infrastructure and facilities of vital importance .The Strategy provides that by taking tight security measures, appropriate information and strengthening the control of all sensitive points.
4. The Proceeding itself is the application of sanctions to prosecute people and organizations connected by terrorism. Despite the appropriate investigations and regulatory compliance, the freezing and seizing of assets of natural and legal persons associated with terrorism is vitally important.

Of vital importance is the fact that in this part of the document it is insisted on continuous institutional engagement accompanied by a proper continuously and dynamically updating -technical, personnel, organizational, normative-of institutions responsible for dealing with terrorism to be able to respond appropriately to threats that terrorism brings.

Certainly, what is also understandable, the leading institutions in implementation of the National Strategy led by the Ministry of the Internal Affairs are: Security and Counter-Intelligence Directorate in the Ministry of the Internal Affairs, The Intelligent Agency and the Military Security and Intelligence Sector in the Ministry of Defense that constitute the core of the mutual working body to coordinate activities for consistent implementation of this strategic document.

The National Strategy, in accordance with the best practices, covers managing of consequences of a terrorist attack which is defined as a response and preparedness of all security and other institutions in the Republic of Macedonia to timely take all the necessary measures in order to reduce and sanify the consequences of a terrorist attack. It involves identification of civilian and military resources for a coordinated response in the event of an attack, mechanisms for protection and rescue and strengthening of the regional and multilateral cooperation for timely response and assistance in a terrorist attack.

In the past few years, the Government of the Republic of Macedonia, and mostly the Ministry of Internal Affairs, strongly and dedicatedly demonstrated its determination in the uncompromising fight against terrorism. Investing in qualitative improvement of the

organizational, legal and technical capacities to deal with this kind of threat is only a part of the efforts invested in this direction. In the same time, keeping pace with the active international partnership and cooperation in the global coalition against terrorism for what we consistently receive accolades from our partners in the EU and NATO.

The worldview of that kind being further argued, with our clearly expressed political will and determination, remains one of those most important national or state priorities, being in the interests of the Macedonian integration aspirations, but more importantly, in the interests of all the citizens of the Republic of Macedonia.

The armed group that was stationed in Brodec and horrifying massacre at Smilkovci Lake presented us closely the ugly face of terrorism in our yard. We showed that we can respond appropriately in a situation when we are attacked with the actions "Mountain Storm" and "Monster"

We neither dare, nor want to withdraw from the defense of the democratic values determined by the Constitution of the Republic of Macedonia and I think that these discussions and analyzes of terrorism on academic level will provide us a better understanding of the phenomenon, greater efficiency in the fight against it, which will enable our citizens to live in a free, safe and legal state.